

ZPRÁVA ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště Hradec Králové

Inspekční zpráva

Střední odborné učiliště lesnické a Učiliště Svoboda nad Úpou

identifikátor školy: 600 012 981

Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17

117 05 Praha 1 - Nové Město

Školský úřad Trutnov, Horská 5, 541 75 Trutnov

Termín konání inspekce: 24. - 31. května 2000

Čj. 092

107/00-5033

Signatura

oi5zt202

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení pro Střední odborné učiliště lesnické a Učiliště Svoboda nad Úpou bylo vydáno MŠMT ČR pod čj. 32 733/98-21 dne 3. 12. 1998.

Škola sdružuje: Střední odborné učiliště lesnické - IZO 000 195 057

Učiliště - IZO 110 200 055

Domov mládeže - IZO 110 016 963

Školní jídelnu - IZO 110 016 971

Přehled vyučovaných oborů a počet žáků pro školní rok 1999/2000 je uveden v následující tabulce.

Kod a název oboru	Počet žáků	Ročník		
		1.	2.	3.
41-56-E/001 Lesní výroba, lesnické práce - zaměření (dvouletý) Lesní výroba	8	8	0	-
41-56-H/001 Lesní výroba, lesnické práce - zaměření (tříletý) Mechanizátor lesní výroby	82	82	23	23
celkem	90	90	23	23

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání bylo provedeno z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek, organizace, použitých forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Odborné předměty (nauka o práci, strojnictví, technologie)

Ve sledovaných odborných předmětech je dodržena týdenní hodinová dotace v ročnících i celkový počet hodin jednotlivých předmětů za dobu studia podle učebních plánů schválených ředitelem školy. Snížení dotace výuky předmětu technologie v oboru mechanizátor lesní výroby proti celostátnímu učebnímu plánu je provedeno v rámci povolených úprav.

Počet odučených hodin vykázaných v třídních knihách k datu inspekce odpovídá časovému období stejně jako probírané učivo. To je členěno do jednotlivých ročníků shodně s platnými osnovami. Příprava učitelů na výuku je pečlivá, zohledňuje aktuální složení tříd i specifické potřeby žáků.

Odborné předměty vyučují celkem čtyři učitelé. Všichni splňují podmínku odborné způsobilosti, dva z nich mají i způsobilost pedagogickou a další dokončuje pedagogické studium v tomto roce. Příznivé personální obsazení se pozitivně odráželo v převážně většině hospitovaných hodin v odbornosti výkladu i v dodržování metodických a didaktických zásad výuky.

Výuka odborných předmětů probíhá v kmenových učebnách. Ty jsou pro stávající počet žáků dostatečně prostorné, vybavené běžným školním nábytkem, magnetickými tabulemi, prosklenými skříňkami pro uložení pomůcek a některé i zavěšenými televizory. V přílehlých kabinetech učitelů jsou uloženy další trojrozměrné pomůcky, nástěnné obrazy, odborná literatura, řada profesně zaměřených odborných videosnímků a diapositivů a audiovizuální technika (zpětné projektory, video a diaprojektor). Chodba školy, na které jsou umístěny další pomůcky a materiály související s profesním zaměřením školy, působí dobrým estetickým dojmem. Žáci mají k dispozici kromě starších učebnic sadu nových učebních textů, které jsou tematicky zpracovány v souladu s novými osnovami odborných předmětů.

Některé ze sledovaných hodin měly opakovací charakter a byly pojaty jako příprava na následující písemnou prověrku. Vysvětlení cíle hodiny v úvodu bylo provázeno snahou o motivaci žáků. Při vlastním opakování, které bylo prováděno frontálním způsobem, učitelé aktivizovali žáky problémovými dotazy a odkazy na jejich zkušenosti z praxe. Nepochopené učivo sami zopakovali. Kladem těchto hodin byl velmi dobrý verbální i neverbální projev učitelů, komunikace se žáky, zohledňování jejich individuálních potřeb a schopností a využití názorných pomůcek. Určitým nedostatkem byla převaha jedné formy činnosti, která způsobila sníženou pozornost žáků v závěru

hodin.

Hodiny výkladového charakteru měly klasickou strukturu. Úvodní část s vysvětlením cíle hodin a následující frontální opakování nebo individuální zkoušení byly časově přiměřené a obsahově navazovaly na probírané učivo. Hodnocení bylo objektivní a odpovídalo kvalitě předvedených výkonů. Formy a metody výuky byly vhodně voleny vzhledem k věku a schopnostem žáků. Běžné bylo využití názorných pomůcek, v jednom případě byl pro doplnění výkladu promítnut krátký videopřehled. Tato hodina byla co do použitých metod výuky dostatečně pestrá, v dalších převažoval výklad s aktivizací žáků. Výklad vyučujících měl přiměřené tempo, byl přehledný a jasný, s postupným záznamem základních bodů a pojmů na tabuli. Ve výuce byly dodržovány základní metodické i didaktické zásady, ne vždy však bylo učivo v závěru hodiny zopakováno a shrnuto.

Motivační složka výuky se nejčastěji objevovala v úvodu hodin a při aktualizaci učiva nebo v souvislosti s jeho praktickým využitím, málo byla využívána motivace pochvalou a povzbuzením. Všichni učitelé mají dostatek podkladů pro klasifikaci žáků. Hodiny byly charakteristické přátelskou atmosférou, vzájemným respektováním a ochoťou k oboustranné komunikaci. Kázeň žáků při hodinách, jejich pozornost a aktivita byly ve většině případů velmi dobré. Snaha o rozvoj komunikativních dovedností žáků byla patrná pouze v některých hodinách.

Kontrolou třídní knihy třídy 1. A bylo zjištěno, že došlo k porušení § 14 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách. Ve třídě je zapsáno 36 žáků.

Odborné předměty (nauka o práci, strojnictví, technologie)

Ve sledovaných odborných předmětech je dodržena týdenní hodinová dotace v ročnících i celkový počet hodin jednotlivých předmětů za dobu studia podle učebních plánů schválených ředitelem školy. Snížení dotace výuky předmětu technologie v oboru mechanizátor lesní výroby proti celostátnímu učebnímu plánu je provedeno v rámci povolených úprav.

Plánování a personální podmínky výuky jsou **velmi dobré**, materiální a psychohygienické podmínky **vynikající**. Organizace, formy a metody výuky jsou **velmi dobré**, motivace, hodnocení a komunikace jsou **vynikající**.

Celkově má výuka odborných předmětů velmi dobrou úroveň.

Matematika a předměty s přírodovědným zaměřením

V rámci hodnocení úrovně výuky této skupiny předmětů inspekce sledovala povinné předměty **matematika, nauka o lese**, volitelný předmět **ochrana přírody** a nepovinný předmět **myslivost** u dvou vyučujících, kteří výuku těchto předmětů ve škole zajišťují. Výuka byla sledována ve všech ročnících tříletého i dvouletého učebního oboru.

Kontrolou tematických plánů u všech sledovaných předmětů byla zjištěna shoda s platnými učebními osnovami. Výuka probíhá v souladu s časovým rozvržením učiva v těchto plánech, pouze v matematice nebyl zatím probrán tematický celek goniometrické funkce, který bude dle slov učitele zařazen do výuky ještě do konce školního roku. Týdenní hodinová dotace všech sledovaných předmětů souhlasí s platným učebním plánem školy. V rámci plánování je do tematických plánů matematiky zahrnováno specifické učivo dotýkající se úzce profesního zaměření žáků (sklon terénu, měřítka map a plánů, výpočty výšky stromů, velikosti ploch ap.) i mezipředmětových vztahů např. s ekonomikou (výpočet nákladů, mezd ap.). V ostatních předmětech bylo plánování jednotlivých hodin úzce spojeno s praktickou výukou a specifikou učebního oboru. Výukové cíle jednotlivých hodin byly vždy v souladu s obecně stanovenými cíli. V učebních osnovách realizovaných učebních oborů, byly akceptovány rozumové schopnosti žáků a zásada spojení teorie s praxí.

Odborná a pedagogická způsobilost obou vyučujících pro výuku zmiňovaných předmětů je stoprocentní. Výučování bylo pozitivně ovlivněno i jejich zřejmým zájmem o obor a znalostí praxe. Výuka probíhala v prostorných světlých učebnách, jejich výzdoba korespondovala s profesním zaměřením žáků a byla podnětná a estetická. Didaktická technika je ve škole k dispozici, bylo zjištěno, že je i při výuce účelně využívána. Průběh výuky je částečně ovlivňován intelektuálními schopnostmi žáků (obzvláště dvouletý obor). Tomuto faktu bylo přizpůsobeno tempo výuky, přehledné zápisy na tabuli a trpělivost při vysvětlování nového učiva. Materiální zázemí pro výuku těchto předmětů umožňuje uplatňovat ve velké míře zásadu názornosti.

Hodiny byly zahájeny uvedením jejich cíle a náplně. Společné opakování učitele se žáky zajistilo vždy návaznost nových poznatků na probrané učivo, znalosti a zkušenosti žáků. Frontální charakter všech hodin byl doplněn individuálním přístupem k jednotlivcům, diskusí a dialogem nad zadanými problémovými otázkami. Individuální tempo žáků bylo akceptováno. Efektivita hodin byla vysoká, téměř všichni žáci se snažili do výuky zapojit v rámci opakování, výkladu nové látky i závěrečného shrnutí učiva. Možnost vyjádřit svůj názor byla respektována u každého žáka.

Jednoslovné či velmi stručné odpovědi byly vyučujícím někdy akceptovány bez snahy o další rozvoj omezených vyjadřovacích schopností žáků. Evidentní bylo neustálé spojování teoretických poznatků s praktickým výcvikem a reálnými situacemi v životě. Velmi vhodně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Pozitivem hodin byla neustálá konfrontace teoretických poznatků s regionálními informacemi, systematizace učiva, přehlednost zápisů na tabuli, názornost výuky (velkoplošné obrazy, obrázky, pracovní materiály aktualizující učivo ap.) a funkční zpětná vazba. Vyučujícím bylo upozorněno na často se opakující chyby i na možnost a správnost alternativních řešení. Žákům byla vysvětlována, někdy i logicky odvozována cizí slova, ne vždy však byla zapsána na tabuli. Výuka byla velmi často vedena ve prospěch komplexního poznávání a ochrany přírody. Pozitivní ovlivňování žáků bylo pozorováno i v oblasti formování postojů a názorů na obecnější problémy.

Motivačním prvkem při výuce byl především evidentní zájem vyučujících o daný obor. Dovedly žáky zaujmout a aktivizovat i uváděním zajímavostí. Také shrnutí učiva vzhledem k regionálním podmínkám, jeho aktualizace a neustálé propojení s praxí vzbuzovala zájem žáků. Ve výuce nechyběla ani pochvala a povzbuzení při hledání správných odpovědí na zadané problémové úkoly. Velký časový prostor byl věnován hodnocení a následně klasifikaci samostatně zpracovaných seminárních prací žáků. Učitel v rámci dialogu

s jednotlivými žáky kladl otázky směřující ke zjištění toho, zda žáci pracovali samostatně a rozumí danému tématu. Zdůrazňoval pro ostatní žáky důležité informace a postřehy z těchto prací. Hodnocení výkonů žáků s následnou klasifikací po individuálním zkoušení v jedné z hodin nebylo podrobněji zdůvodněno.

Učitelé jsou pro žáky zřejmými autoritami, z tohoto faktu se odvíjela i jejich přátelská komunikace mající pracovní charakter. V hodinách byl vytvářen poměrně velký prostor pro diskusi, ve které však nebylo více dbáno na rozvoj vyjadřovacích schopností žáků. Stručné odpovědi byly učiteli dále podrobněji rozvíjeny za pomoci ostatních žáků. Ve všech hodinách byl pozorován pozitivní vztah žáků k výuce. Každý z žáků měl možnost vyjadřovat se v průběhu výuky k dílčím nastoleným problémům, každý názor byl společně rozebrán a schválen či logicky vyvrácen. Žákům byl tak umožněn pocit úspěšnosti i při jejich nižších intelektuálních schopnostech. Těm byla přizpůsobena i formulace kladených otázek, zvláště u dvouletého učebního oboru.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako **vynikající**, totéž platí o personálních a psychohygienických podmínkách. Materiální podmínky jsou na **velmi dobré** úrovni, stejně je hodnocena i oblast interakce a komunikace. Vynikající úroveň má oblast organizace výuky včetně využitých metod, forem práce a oblast motivace a hodnocení.

Celkově je úroveň výuky skupiny sledovaných předmětů vynikající.

Odborný výcvik

Vedením odborného výcviku je pověřen zástupce ředitele školy (dále v textu ZŘ). Výuku odborného výcviku zajišťuje sedm mistrů odborného výcviku (dále jen MOV).

Odborná a pedagogická způsobilost podle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců uvádí následující tabulka.

Zařazení	počet	vyučen	ÚSO	VŠ	DPS	pedagog. min.	studuje
ZŘ pro OV	1	1	1	1	1	0	0
MOV	8	5	7	1	2	2	1
celkem	9	6	8	2	3	2	1

Pro školní rok 1999/2000 má škola zajištěny smluvní pracoviště: polesí Rýchory, Černá Hora, Černý Důl, KR NAP, LH Vrchlábí, Horní Mařov, Harrachov - polesí Rezek.

Hospitace, kontrola povinné a ostatní dokumentace proběhla za přítomnosti ředitele školy u devíti skupin 1. - 3. ročníků na pracovištích Krkonošského národního parku, kde byla v průběhu inspekce zabezpečována výuka odborného výcviku.

Plánování a příprava výuky vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a podmínkách je zabezpečována ve školním roce 1999/2000 v týdenních cyklech. Při nepříznivých povětrnostních podmínkách je situace operativně řešena a případně upraven plán výuky. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám a tematickým plánům MOV. Při hospitacích na jednotlivých pracovištích byla zjištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Hodinová dotace koresponduje s učebními plány učebních oborů a je v průběhu školního roku řádně zajišťována. Stanovené výukové cíle jsou stanoveny s ohledem na složení učební skupiny. Tyto cíle jsou plánovány se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. MOV jsou vedením školy informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Pro plnění podmínek výuky odborného výcviku v prvním ročníku má škola připraveny dílny a pracoviště v areálu školy. Zde jsou také vhodně umístěny a využívány trenážery pro nakládání dřeva, jeho dělení a stoly pro demontáž a montáž ručních pil.

Odborný výcvik prvního ročníku je zaměřen na základní práce s ručním nářadím, které slouží jako didaktické východisko pro nácvik pracovních operací zařazených do výuky v druhém a třetím ročníku. Žáci si osvojují základní polytechnické dovednosti ručního obrábění dřeva a kovů, základní ruční práce při pěstování lesa a údržbě lesnického nářadí.

Ve druhém ročníku je podstatná část odborného výcviku věnována mechanizovaným pracím při pěstování lesa. Žáci si osvojují dovednosti biologického charakteru a upevňují si v produktivní práci vztah k lesu jako pracovnímu prostředku. Tyto práce v sobě zahrnují i použití univerzálního charakteru. Do obsahu práce učebních oborů jsou zařazeny pracovní činnosti, zaměřené zejména na ovládání, údržbu a běžné opravy spalovacích motorů.

Výuka ve třetím ročníku je zaměřena především na těžbu dřeva, soustředování dříví traktorem a ostatními mechanizačními prostředky při práci v lese s využíváním lanových systémů. Žáci získávají základní vědomosti a dovednosti z přidružené činnosti např. z včelařství, rybařství, lukařství a péči o kožešiny. Učí se orientaci v mapách, kartografických podkladech, a respektování zákonných norem na ochranu přírody a přírodních zdrojů.

Výuka odborného výcviku u všech skupin byla zahajována nástupem žáků ve vymezeném prostoru areálu školy s provedením kontroly oblečení, upravenosti a seznámením s cílem vyučovacího dne. Formou frontálního nebo individuálního opakování, případně navození problémové situace se MOV seznamuje se znalostmi žáků a pochopením již dříve probírané látky. Následuje instruktáž k probíranému tématu a zadaným pracovním úkolům, která je prováděna srozumitelně a na potřebné odborné úrovni. V případě nepochopení některých žáků nebo s těmi, kteří se dopouští v průběhu výuky chyb je prováděna individuální instruktáž. Skupiny žáků jsou MOV rozvezeni na smluvní pracoviště. Žákům jsou zadány individuální nebo skupinové úkoly, na kterých pracují. Uspořádání průběhu vyučovacího dne plně vyhovuje pro plnění zadaných úkolů. Při vlastní pracovní činnosti žáků provádí MOV průběžnou kontrolu a upozorňuje žáky na chyby, kterých se dopouští.

Žáci si osvojují základní znalosti, získané v odborných předmětech teoretického vyučování. Učí se používat různé pracovní pomůcky,

nářadí, stroje a zařízení.

Výchovně vzdělávací cíle jsou stanoveny tak, že spojují již získané teoretické a dosavadní praktické zkušenosti žáků. MOV sledují výsledky výuky z hlediska zpracování a kvality práce. Vedou žáky k osvojování základních dovedností, vychovávají je k důslednosti při dodržování zásad bezpečnosti práce a zadaných pracovních činnostech.

Závěr učebního dne byl věnován především zhodnocení plnění cíle výuky, shrnutí a rozboru nedostatků při pracovních činnostech a dotazům žáků. Výuka byla zakončena opět v areálu školy předáním používaného nářadí do skladu a následnou osobní hygienou, pro kterou jsou v budově školy vytvořeny velmi dobré podmínky.

MOV u hospitovaných skupin sledují odbornou literaturu a současný stav teorie a praxe v dané oblasti. Organizace výuky na smluvních pracovištích umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a zadaný časový úsek byl efektivně využíván.

Motivačním prvkem byl především vhodný přístup k žákům, samostatná činnost na smluvních pracovištích a produktivní práce pod dohledem MOV. Pro plnění zadaných úkolů nebo ukončení jednotlivých pracovních činností je zadáváno přibližné časové ohraničení. V průběhu výuky je plně využíváno mezipředmětových vztahů a příkladů z praxe. Hodnocení MOV bylo zdůvodněné a objektivní. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě, sebehodnocení a odpovědnosti. Po ukončení tematických celků jsou zadávány a vyhodnocovány kontrolní práce.

Komunikace mezi MOV a žáky je založena na vzájemné důvěře. Respektována je osobnost žáka a při případné diskusi je připouštěna různost názorů.

Probírané učivo svým obsahem i časovým zařazením odpovídá obsahu učebních dokumentů a časovému rozvržení učiva v předložených tematických plánech.

Pro vedení Deníků evidence odborného výcviku (dále DEOV) jsou používány předepsané starší i novější tiskopisy SEVT. Plnění tematických celků jednotlivými žáky je v nich průběžně zaznamenáno. Hodnocení je prováděno v dostatečném počtu a kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že zápisy souhlasí s DEOV. Zjištěné nedostatky v DEOV jsou především v přelepování, přepisování a zabilování údajů. Chybí podpis pedagogického pracovníka, který tuto změnu provedl.

Proškolení žáků v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany je průběžně prováděno. V zápisech byly zjištěny drobné nedostatky v datech, chybějících podpisech školených a školitelů. Nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny.

Rozpis žáků do skupin a rozvrh hodin odborného výcviku je v souladu s platnou legislativou.

Lékárničky jsou umístěny na jednotlivých pracovištích. Mají základní vybavení a jejich obsah je průběžně doplňován. Dle § 38a odst. 1 písm. h, zákona 258/1991 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), je součástí povinné dokumentace kniha úrazů. Ta je umístěna v přenosných lékárnkách a formou stručných zápisů jsou zaznamenány a vedeny informace o případných úrazech žáků.

Revize přenosného nářadí, spotřebičů s pohyblivými příklady a prodlužovacích šňůr je řádně vedena na kartách a poslední kontrola byla provedena dne 29. a 30. března 2000.

Předávání osobních ochranných pracovních prostředků, včetně pracovních pomůcek je zabezpečováno příkazem k přidělování OOPP a vnitřním předpisem SOU lesnické a U Svoboda na Úpou. Převzetí potvrdí každý žák svým podpisem.

Odměňování žáků za produktivní činnost je zabezpečováno vnitřní směrnicí SOU lesnické a U Svoboda nad Úpou v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť, ve znění dalších novel.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako **vynikající**, podmínky jsou **velmi dobré**, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako **vynikající**.

Celková úroveň výuky odborného výcviku je vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Při tvorbě koncepce vychází vedení školy ze zásad státní lesnické politiky a očekávaného přijetí ČR do ES. Dalším faktorem pro oblast plánování byla optimalizace sítě lesnických učilišť, potřeba pracovníků v resortu lesního hospodářství, nové technologie a praktické zkušenosti z obdobných zařízení ve státech EU.

Plánování a činnost školy je písemně zpracována v dokumentu Koncepce SOU lesnického ve Svobodě nad Úpou, která zahrnuje analýzu, charakteristiku a výchozí stav školy. Vlastní koncepce vychází ze zásad státní lesnické politiky a je zpracována do oblastí přípravy mládeže, vzdělávání dospělých, poradenské služby, výstavní a předváděcího centra a dalších aktivit. Koncepce je doplněna grafickým přehledem regionálních nároků na lesnické činnosti, uvádí přehled jednotlivých lesnických učilišť s počtem absolventů za poslední období. Dále rozpracovává a předkládá konkrétní úkoly v uvedených oblastech do činnosti školy. Plánovaný rozvoj vychází

z analýzy současného stavu, na jejichž základě jsou stanoveny priority školy. Pro další léta předpokládá vedení školy zachování stejných učebních oborů i obdobný počet tříd jako ve školním roce 1999/2000. Koncepce je zpracována velmi podrobně s patřičnou kvalitou a má reálnou podobu. Plán školy byl řádně projednán a schválen pedagogickými pracovníky.

Z uvedené koncepce vychází Plán výchovně vzdělávací činnosti SOU lesnické a Učiliště ve Svobodě nad Úpou ve školním roce 1999/2000. Plán uvádí hlavní úkoly v oblasti výchovně vzdělávací pro školní rok, se zaměřením na teoretickou výuku a odborný výcvik. Průběžně je doplňován o Plán výchovně vzdělávací činnosti pro jednotlivé měsíce. Zde jsou konkrétně stanoveny úkoly s pevným termínem a určeným pracovníkem, který je zodpovědný za jejich plnění. Je doplněn řadou příloh, které uvádějí učební plány, pracoviště odborného výcviku, časový harmonogram hlavních akcí školy, úvazky učitelů, funkční zabezpečení školního roku. Vedení školy zpracovává týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti, které jsou vyučujícím i žákům k dispozici na nástěnkách, umístěných ve třídách a chodbách školy.

Větší akce školy (přijímání řízení, závěrečné zkoušky apod.) jsou organizovány na základě zvláštních plánů s konkrétními úkoly pro jednotlivé pedagogické pracovníky.

Mezi priority patří především zaměření na nové a šetrné, ekologické hospodaření v lese za použití moderních technologií.

Ve školním roce 1999/2000 jsou ve škole vyučovány obory podle následujících učebních dokumentů.

Kód oboru (JKOV a K KOV)	Název	Čj. a datum schválení MH a MŠMT ČR	Délka studia
45-75-2/00 45-75-2/00	Mechanizátor lesní výroby	333948/94-74 20. 7. 1994	3
45-79-0/00 41-56-E/001	Lesní výroba	333948/94-74 20. 7. 1994	2

Uvedené vyučované obory jsou v souladu s předloženým rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

V současné době probíhají jednání s MZe ČR o nákupu prvního harvesteru pro úsek školství a vzájemné spolupráci v přípravě pedagogických pracovníků i žáků pro tyto technologie s vybraným lesnickým učilištěm ve Finsku. V rámci zavádění a dalšího zkvalitňování odborné přípravy pro využívání nových technologií je směřována spolupráce s dalšími školícími subjekty.

Pro lanovkové soustředování dříví je připravována spolupráce se školami v Rakousku a Německu. Pro strojní těžbu a soustředování se zařízením stejného typu ve Švédsku a Finsku.

Plánování je zabezpečováno systematicky a cíleně. Výchovně vzdělávací činnosti probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Celkový rozsah, kvalita a účelnost plánování má vynikající úroveň.

Organizování

Řízení školy má oporu v celé řadě písemně vypracovaných dokumentů, které podrobně popisují zásady organizace a činnosti jednotlivých oblastí práce školy. Organizační řád školy kromě všeobecných ustanovení a popisu organizačního členění uvádí vedoucí funkce v organizaci a obecně jejich náplně činnosti. Grafické schéma přehledně znázorňuje vztahy mezi jednotlivými subsystemy a tím i vztahy vzájemné podřízenosti a nadřízenosti. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy při optimálním počtu vedoucích pracovníků vzhledem k velikosti školy a respektování efektivitu a ekonomiky provozu školy. Organizační řád dále popisuje i vztahy k externím subjektům a vlastní komunikační a informační systém. Konkrétní popisy práce všech pracovníků včetně uvedení kompetencí a odpovědnosti u vedoucích funkcí jsou zaměstnanci podepsány a uloženy v personálních materiálech. Zde jsou i originály podepsaných jmenovacích dekretů vedoucích pracovníků a pověření statutárního zástupce.

Základní normou v pracovních vztazích je interní Pracovní řád Středního odborného učiliště lesnického Svoboda nad Úpou (dále SOUL Svoboda n. Ú.), který respektuje obecně závazné právní předpisy. Uvádí rozsah účinnosti, příslušnost pracovníků k právním úkonům v pracovních vztazích, základní povinnosti pracovníků, podmínky jejich vzájemné zastupitelnosti a náležitosti při vzniku, změnách a ukončení pracovního poměru.

Organizace každého pracovního dne je podřízena specifice učebních oborů vyučovaných ve škole. Ty vyžadují občasně operativní změny v předem naplánovaných činnostech, a proto se všichni pedagogičtí pracovníci (kromě vychovatelů) scházejí vždy v sedm hodin na pracovišti mistrů odborného výcviku. Proto je také stanovena pevná pracovní doba všech zaměstnanců od 7.00 hodin do 15.30 hodin. Rozvrh vyučování v teoretické i praktické části splňuje požadované parametry, obsahuje stanovené přestávky v předepsané délce a dodržuje maximální počet hodin výuky povinných předmětů v jednom dni. Ostatní přestávky v teoretické výuce jsou všechny desetiminutové.

Vnitřní řád školy obsahuje povinnosti i práva žáků, definuje režim školního vyučování včetně způsobu omlouvání absence a zásad chování žáků. Zdůrazňuje zásady bezpečnosti práce a ve třetí oddíl uvádí práva a povinnosti pracovníků školy včetně podrobně stanovených povinností třídních učitelů. S tímto řádem jsou všichni žáci a rodiče žáků prvních ročníků seznamováni vždy na začátku

školního roku a stále je k dispozici v prosklené skříňce na chodbě školy. V třídních knihách chybí zápis o tomto poučení.

Z dokumentů upravujících organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy lze ještě jmenovat interní Klasifikační řád, který obsahuje pravidla hodnocení a klasifikace žáků, režim opravných zkoušek, zásady hodnocení ve skupinách předmětů teoretického a praktického zaměření a způsoby získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení. Uvádí také zásady hodnocení žáků s vývojovými poruchami.

Další písemné dokumenty se vztahují především k ekonomické stránce činnosti školy. Jsou to např. aktuální účtový rozvrh, pokladní řád, podpisové vzory a rozsahy dispozičních práv, směrnice o tvorbě a používání FKSP, vnitřní platový předpis, předpis o odměňování žáků, spisový a skartační řád, směrnice pro poskytování ochranných pracovních prostředků a další.

Materiály týkající se většiny zaměstnanců jsou jim k dispozici na jednotlivých pracovištích. Personální dokumentace zaměstnanců je uložena u pověřeného pracovníka a proti zneužití je chráněna obvyklým způsobem.

Naprostá většina materiálů je vypracována věcně a výstižně. Z některých vyplývá, že jejich úroveň pozitivně ovlivnila metodická činnost resortního Institutu výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR pro úsek lesního hospodářství. Společným nedostatkem některých z těchto dokumentů je absence data vydání a nesystematické číslování. To stěžuje orientaci při určení posledních platných dokumentů. Na řadě z nich je použit starý název a logo školy.

Poradním orgánem ředitele ve věcech vzdělávání a výchovy je především pedagogická rada. Předmětové komise nejsou ustaveny, neboť počet učitelů je velmi malý. Dochází ale k pravidelnému společnému jednání učitelů odborných předmětů a mistrů odborného výcviku, při kterém se projednává hlavně koordinace výuky teorie a praxe, sjednocuje se metodika výuky při náběhu prací na trenažérech apod. Zápisy z jednání pedagogických rad svědčí o tom, že kromě klasifikace je projednávána i další problematika - učebnice, psaní odborných učebních textů, příprava závěrečných zkoušek a přijímacího řízení, účast na akcích v rámci dalšího vzdělávání, zájezdy na výstavy a exkurze. Hůře je koordinována výuka všeobecně vzdělávacích předmětů.

Vnitřní informační systém školy je založen na již zmíněném denním kontaktu všech pracovníků na ranních operativních poradách a dále na pravidelných každých pátech konaných provozních poradách. Zápisy z porad, týdenní plány a další materiály jsou k dispozici na informačních tabulích na jednotlivých úsecích školy. Směrem k žákům se informace předávají prostřednictvím třídních učitelů, v případě potřeby bezprostředně nebo při třídnických hodinách a také informačními nástěnkami ve škole a na domově mládeže. Tento systém je funkční a pro školu zcela vyhovující.

K průběžnému informování zákonných zástupců žáků a komunikaci s nimi slouží učňovské knížky a individuální písemné informace v případě problémových žáků. Dále se koná slavnostní zahájení školního roku pro žáky prvních ročníků a jejich rodiče s prohlídkou areálu školy. Po podzimní čtvrtletní pedagogické radě jsou individuálně písemně zváni do školy rodiče problémových žáků, druhá společná schůzka všech rodičů se koná v jarních měsících a kromě informací o chování a prospěchu mají rodiče možnost navštívit některá z pracovišť odborného výcviku.

Prezentace školy na veřejnosti je intenzivní a probíhá běžnými metodami - dny otevřených dveří s praktickými ukázkami práce žáků na cvičných pracovištích, propagační materiály o škole, prezentace v regionálním tisku a na regionální i celoplošné rozhlasové stanici, informační vstup do programů úřadů práce k volbě povolání. Kromě toho je pro školu velmi důležitá úzká spolupráce s lesním provozem s cílem neztratit kontakt s praxí a s jejími potřebami, mít přehled o současné moderní technice. Z této spolupráce vyplývá řada akcí pro širší veřejnost organizovaných v areálu školy - výstavy, soutěže, besedy k aktuální profesní problematice apod.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 je velmi stručná s průměrnou grafickou úrovní. Není strukturována v souladu s doporučením § 17e zák. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění a neobsahuje některé údaje (např. přehled učebních plánů se schvalovacími doložkami ministerstva, údaje o praxi a způsobilosti pedagogických pracovníků, údaje o přijímacím řízení). Přes uvedené nedostatky má pro veřejnost informační hodnotu. Byla projednána na společném provozním poradě všech zaměstnanců školy v září 1999.

Řízení školy má v oblasti organizování velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Základním nástrojem operativního řízení pracovníků jsou pravidelné krátké každodenní porady, konané při zahájení pracovního dne a pravidelné týdenní porady konané v pátek, jejichž výsledkem jsou týdenní plány práce. Tato četnost setkávání většiny pracovníků je vynucena specifickými podmínkami činnosti školy, především značnou závislostí na přírodních podmínkách při plnění osnov odborného výcviku. Z těchto podmínek vyplývá spíše direktivní způsob vedení pracovníků.

Operativní řízení je jako celek funkční, dostatečně pružné a účinné. Je úzce vázáno na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Týdenní plánování vychází z měsíčního souhrnu plnění témat v odborném výcviku a počtu odučených hodin v jednotlivých teoretických předmětech. Reaguje na aktuální situaci tím, že pro chybějící témata v odborném výcviku najde vhodné pracoviště a termín. V případě zpoždění v počtu odučených hodin některého předmětu teoretické výuky posílí jeho hodinovou dotaci operativní změnou v pravidelném rozvrhu vyučování.

Vedení školy vytváří dostatečný prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků především v souvislosti se zaváděním nových technologií do lesnické výroby a jejich zahrnutí do obsahu teoretické i praktické výuky. Umožňuje účast pedagogických pracovníků na odborných seminářích organizovaných lesnickými fakultami vysokých škol, podniky z praxe a Lesnickou společností. V návaznosti na tyto akce vyžaduje vedení školy od svých pracovníků, aby získané poznatky uplatnili při tvorbě učebních textů a při přípravě odborných kurzů pořádaných školou. Vytváří jim potřebné materiální i finanční podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy při tvorbě učebních pomůcek, zlepšování pracovního prostředí a modernizaci cvičných odborných pracovišť. U nových pracovníků, mistrů odborného výcviku a učitelů odborných předmětů, vyžaduje doplnění pedagogického vzdělání v co nejkratším čase a vytváří jim podmínky. Cílem je trvalé zvyšování celkové kvalifikovanosti výuky a odborné i pedagogické způsobilosti pedagogů. Důležitou roli v motivaci pracovníků

hraje vybavení školy moderními technickými prostředky.

Pro stimulování pracovníků má vedení školy vytvořen systém hodnocení. Jsou stanovena kritéria pro stanovení výše osobního hodnocení, která v úvodu v souladu s platným právním předpisem vymezují obecná pravidla přiznání osobního ohodnocení, ve druhé části uvádějí taxativně stanovené částky za plnění konkrétních činností nad rámec povinností pracovníka, ve třetí části systémem bodového hodnocení hodnotí podle stanovených kritérií osobnost pedagoga a na závěr uvádějí způsob výpočtu výše osobního ohodnocení. S těmito podmínkami jsou všichni pracovníci seznámeni. Vzhledem k proměnlivé výši položky využitelné na tuto část mzdy jsou kritéria aktualizována pro každý školní rok.

Systém vedení a motivování pracovníků má vynikající úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy nemá zpracovaný samostatný materiál systemizující veškerou kontrolní činnost ve škole. Organizační schéma však zřetelně vyjadřuje vztahy podřízenosti a nadřízenosti. Z toho vyplývá povinnost kontrolní činnosti v určité oblasti práce školy formulovaná v náplních práce jednotlivých pracovníků, které jsou součástí pracovních smluv. Kontrolu ve škole vykonává ředitel školy (převážně ekonomická oblast), jeho zástupce (oblast teoretické a praktické výuky), vedoucí ekonomického útvaru (hospodářská a administrativní oblast) a vedoucí vychovatel (mimoškolní výchova). Ředitel má kontrolní činnost rozpracovanou v měsíčních organizačních plánech, které jsou strukturované do oblastí výchovně vzdělávací, ekonomické, organizační a administrativní, BOZP, hygieny a CO. Tento plán je velmi podrobný, pokrývá prakticky všechny oblasti činnosti školy. Chybějící písemné výstupy z některých kontrol neumožňují dokladovat jejich realizaci. Hospitační činnost ředitele vzhledem k orientaci na kontrolu ekonomiky školy probíhá dle potřeby, zástupce ředitele školy ji provádí systematicky podle zpracovaného plánu. Tento materiál nazvaný Plán hospitací zástupce ředitele SOU lesnického a U Svoboda nad Úpou pro školní rok 1999/2000 ze dne 4. září 1999 je strukturován po měsících. V každém předmětu teoretického a v každé skupině odborného výcviku je plánována během roku alespoň jedna hospitace. Zástupce ředitele školy si zároveň kontroluje plnění plánu, v době inspekce byly prakticky všechny plánované hospitace realizované. Předložené hospitační záznamy ředitele školy a jeho zástupce mají neformální charakter, obsahují cíl, hodnocení, náměty a doporučení vyplývající z pohospitačního rozhovoru směřující ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu, jsou opatřeny podpisy kontrolovaných pedagogů. Dle slov zástupce ředitele nejsou ze všech kontrol pořizovány záznamy, neboť účast vedoucích pracovníků hlavně na odborném výcviku je častá, zjištěné nedostatky jsou aktuálně odstraňovány.

Kontrola práce třídních učitelů je také v kompetenci zástupce ředitele. Kontrola prospěchu, chování a absence žáků je pravidelně prováděna na schůzích pedagogické rady, o čemž svědčí zápisy z nich. Úroveň vedení pedagogické dokumentace sleduje měsíčně prokazatelným způsobem zástupce ředitele (podpisy), jedná se hlavně o třídní knihy, katalogové listy a deníky evidence odborného výcviku. MOV mají zpracované testy týkající se technologických postupů a bezpečnosti práce. Žáci je pravidelně absolvují a na základě jejich výsledků mohou v rámci praktického výcviku vykonávat určitou práci.

Určený MOV kontroluje mj. provádění údržby, ranní nástupy ročníků k odbornému výcviku, kontroluje i vybavení náradím, nástroji a mechanizací včetně pracovních oděvů, obuvi a přidělených ochranných pomůcek. Zabezpečuje i úseky požární ochrany a bezpečnosti práce. V rámci inspekce byla kontrolována kniha úrazů ve škole jako povinná dokumentace, její vedení je bezchybné. Analýza kontrolní činnosti je prováděna pravidelně na provozních poradách, dokumentují to zápisy z nich.

Kontrolní systém školy pokrývá všechny oblasti činnosti školy. Určité nedostatky jsou prokazatelné v kontrole oblasti mimoškolní výchovy, které jsou popsány v části zprávy týkající se domova mládeže. Chybějící písemné výstupy z některých kontrol neumožňují kvalitní analýzu kontrolní činnosti a její využití v oblasti plánování.

Celkově mají kontrolní mechanismy ve škole dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celková úroveň kvality řízení je velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže

Výchovně vzdělávací činnost domova mládeže

Koncepce výchovně vzdělávací práce v domově mládeže není písemně zpracována. Z rozhovoru s vychovateli je zřejmé, že prioritou jejich výchovné práce je zajištění dobrých podmínek pro přípravu žáků na vyučování a zajímavá nabídka zájmových činností zejména v oblasti sportu a kulturního vyžití, která by sloužila jako prevence proti negativním jevům pozorovaným u mladých lidí. Částečná diferenciací výchovného působení na žáky vyplývá z jejich zařazení do tří výchovných skupin dle ročníku, který navštěvují. Studijní klid zařazený do režimu dne v rozsahu 1, 5 hodiny v době od 16:30 do 18:00 hodin umožňuje navazovat na výchovně vzdělávací program školy.

Z volnočasových aktivit jsou žákům nabízeny činnosti pravidelně organizované některým z pedagogických pracovníků (ojediněle i pedagogem ze školy) - kroužek hudební, výtvarný, střelecký, dále sportovní hry zaměřené na fotbal, volejbal a nohejbal. Z příležitostných akcí se objevují v nabídce aktivit turistické akce, tematické besedy, výstavy ap. Při spontánních činnostech se žáci většinou zaměřují na sportovní individuální aktivity (běh, posilování, míčové hry), popř. hru na hudební nástroj.

V domově mládeže pracují dva vychovatelé a jedna vychovatelka. Jeden z vychovatelů byl ředitelem školy jmenován do funkce

vedoucího vychovatele. Oba vychovatelé mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro tuto práci. Vychovatelka uvažuje o doplňujícím pedagogickém studiu, které jí chybí. Osobního zaměření vychovatelů je využíváno hlavně v oblasti hudební výchovy, sportu a jazykových znalostí. Domov mládeže nespolupracuje s externími pracovníky, pouze s mistrem odborného výcviku (střelecký kroužek).

V zařízení je využíváno dvacet 2 - 4 lůžkových pokojů, které nejsou ve dvou případech plně obsazeny. Pět ubytovacích jednotek svým vybavením spadá do I. kategorie, zbývajících patnáct je zařazeno do II. kategorie. Tomuto faktu však neodpovídá měsíční platba žáků, která je určena všem bez výjimky na 850 Kč. Tato skutečnost je v rozporu s § 9 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže, v platném znění (vyhláška MŠMT ČR 326/1998 Sb.), ve které je stanovena platba v pokoji II. kategorie na 300 Kč až 800 Kč měsíčně. Pokoje jsou vybaveny základním nábytkem - šatní skříně ve společných chodbách či na pokojích, postele s úložným prostorem, stůl, židle, noční stolky. Na pokojích nejsou lampičky pro lokální osvětlení. Individuální výzdoba pokojů je povolena a je na různé úrovni. Z dalších společných prostor domova mládeže se jedná o 2 společenské místnosti ve třetím patře, které je však často komerčně využíváno. V těchto společenských místnostech mohou žáci sledovat televizi, je zde umístěna HIFI věž, mohou se zde i učit, ovšem pouze v případě, že třetí patro není komerčně využito. Ve druhém patře je televizní klubovna a hudební místnost, které lze využívat i ke studiu. Z dalšího vybavení se jedná o kulečník, šipky umístěné v chodbě a šachy. V současné době neaktualizovaná knihovna částečně zaměřená na profesní zaměření žáků je volně přístupná v kteroukoliv dobu. V každém patře je kuchyňka s elektrickým sporákem, lednicou a základním nádobím. Jeden pokoj se samostatným sociálním zařízením je určen pro oddělené umístění ubytovaného žáka od ostatních v případě jeho náhlého onemocnění. V prostorách domova jsou umístěny dva automaty na teplé a studené nápoje. V areálu školy je možno využívat sportovní hřiště a další prostory pro relaxaci žáků, např. posilovna (není v ní umístěn její řád). Někdy žáci zajíždí do tělovýchovného zařízení v Mladých Bukách, kde využívají tělocvičnu. V domově mládeže je odebírán denní tisk a některé časopisy, pomáhající vychovatelům při realizaci mimoškolních aktivit se žáky (Školní sport, Tělesná výchova a sport).

Studijní výsledky jsou sledovány v klasifikačních arších, které mají vychovatelé k dispozici a pravidelnou účastí na pedagogických radách. Jejich pololetní ani závěrečná klasifikace není registrována v osobních spisech žáků, nýbrž na společných seznamech. Důsledně je dodržováno studijní volno a vychovatelé se částečně podílejí na pomoci jednotlivým žákům při jejich přípravě na výuku (někdy i na žádost rodičů).

Veškerá další činnost žáků po splnění studijních povinností je realizována na základě dobrovolnosti, částečně mohou nabídku mimoškolních aktivit ovlivňovat prostřednictvím žákovské samosprávy, která řeší převážně problémy v domově mládeže. Žáci se podílejí na úklidu svých pokojů a společenských místností, částečně i na výzdobě interiérů. Další prostory uklízí uklízečky. Před odchodem do školy dochází k tzv. předávání pokojů, kde vychovatelé za přítomnosti žáků kontrolují pořádek na pokojích. Povinnosti ubytovaných žáků je celodenně se stravovat ve školní jídelně. Pravidelná přímá výchovná činnost vychovatelů se žáky je stanovena rozpisem služeb.

Motivačními prvky při výchovném působení vychovatelů na žáky je udělování výchovných opatření. Jejich výčet je uveden v aktualizované formě vnitřního řádu domova mládeže z května 2000. O udělení těchto výchovných opatření jsou písemně informováni rodiče a zapisována v denním hlášení, nikoliv už v osobních spisech žáků. Ani kopie písemné komunikace s rodiči nejsou vkládány do těchto spisů, jsou uloženy ve škole společně s kopiemi ostatní korespondence, která se natýká domova mládeže. Inspekce zjistila při kontrole využívání výchovných opatření, že podmíněčné ukončení ubytování jednoho žáka v domově mládeže ze dne 30. listopadu 1998 a jeho následné vyloučení z ubytování dne 25. června 1999 bylo v rozporu s § 11 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 64/92 Sb., o domovech mládeže, ve kterém se praví, že při podmíněčném ukončení ubytování žáka určí ředitel domova nebo ředitel střední školy zkušební lhůtu v rozmezí jednoho až pěti měsíců. Zde byla tato doba překročena, žák tedy neměl být na základě nesprávně stanovené doby podmíněčně ukončeného ubytování vyloučen z ubytování pro školní rok 1999/2000. Také další žák má podmíněčně ukončené ubytování ze dne 23. června 1999 až do konce učební doby, tedy na celý školní rok 1999/2000, což je opět v rozporu s výše citovanou právní normou. Stanovení poměrně dlouhé doby pro podmíněčně ukončené ubytování má pro žáky demotivující účinky.

Motivací pro žáky pro zapojení se do mimoškolních aktivit v domově mládeže jsou různé sportovní soutěže mezi školami, částečně i možnost v rámci práce žákovské samosprávy o různých akcích rozhodovat. Ta se schází minimálně jednou za měsíc za přítomnosti vedoucího vychovatele, popř. dalšího vychovatele.

Komunikace mezi žáky a vychovateli probíhá v rámci výchovných skupin (např. diskuse o novelizaci vnitřního řádu zařízení, o prospěchu ve škole ap.), dále pak při tzv. večerních nástupech, kde se probírá plán aktivit na následující den i informace o večerním zaměstnání, aktuální informace ap. V průběhu inspekce byly pozorovány hezké přátelské vztahy mezi vychovateli a žáky i žáky navzájem.

Výchovný program zařízení má velmi dobrou úroveň, totéž platí i o podmínkách výchovné činnosti zařízení v domově mládeže včetně personálních. Organizace a průběh výchovné činnosti, oblast interakce a komunikace je na velmi dobré úrovni, oblast hodnocení a motivace je **dobrá**. Celkově je úroveň výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže hodnocena jako **velmi dobrá**.

Řízení domova mládeže

Pro školní rok 1999/2000 byl zpracován rámcový plán mimoškolní výchovné činnosti, který je rozpracován po měsících. Jsou v něm uvedeny akce sportovní, veřejně prospěšné, osvětové, akce týkající se profesního zaměření žáků. Není opomenuta ani protidrogová prevence a pomoc žákům při přípravě na vyučování. Tento plán je konkretizován v týdenních plánech mimoškolní výchovné činnosti. Ta je rozdělena na odpolední a večerní aktivity, je určena i zodpovědnost vychovatelů za zajištění jednotlivých akcí. Plnění sestavených plánů je možno konfrontovat se záznamy v zájmových kroužcích i podrobných týdenních programech jednotlivých výchovných skupin. Činnost domova mládeže byla zhodnocena ve Výroční zprávě o činnosti školy pro školní rok 1998/1999.

Kapacita zařízení v posledním zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (92 žáků) není v letošním školním roce naplněna. V době inspekce bylo ubytovaných žáků 57. Organizaci práce v domově mládeže upravuje materiál Organizační zajištění mimoškolní výchovné činnosti, Domov mládeže při SOU lesnickém a Učilišti ve Svobodě nad Úpou, který není datován. Ten pojednává o provozu domova, žákovské samosprávě, výchovných opatření, pedagogických pracovnících o organizaci aktivit v zařízení a nepřímé výchovné činnosti vychovatelů. V poslední části zdůrazňuje významné momenty při formování osobnosti mladého člověka, nutnost

věnovat se sociální prevenci. Dalším důležitým materiálem v zařízení je Vnitřní řád Domova mládeže SOU lesnické Svoboda nad Úpou. V jeho aktualizované formě z května 2000 jsou uvedeny vedle povinností ubytovaných i jejich práva. Žáci ani rodiče nebyly s jeho zněním seznámeni prokazatelnou formou. Vnitřní řád domova je sestaven v souladu s psychohygienickými zásadami, respektuje individuální potřeby žáků i stanovenou prioritu výchovné práce - přípravu žáků na vyučování.

Povinná dokumentace vykazuje podstatné nedostatky. Osobní spisy žáků jsou vedeny, mají však formální charakter. Je do nich zapsáno minimální množství údajů o žácích (chybí kontinuální sledování žáků v souladu s pedagogickou diagnostikou), chybí v nich údaje o jejich prospěchu (jsou na společném seznamech žáků jednotlivých tříd), veškerá korespondence s rodiči je uložena ve škole, i když se týká výhradně problémů v domově mládeže. Dalším nedostatkem jsou chybějící přihlášky do domova mládeže, které vedení školy nevyžaduje. Předloženy byly dotazníky zasílané školou, které rodiče kontrolují a částečně upřeshňují. Zde pouze označí, zda žák bude či nebude v domově mládeže ubytován. Tento materiál svou strukturou nekopíruje schválený tiskopis SEVT, nemůže být proto pokládán za přihlášku do domova mládeže. Na základě tohoto zjištění lze konstatovat, že došlo k porušení § 38a odst 2 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve kterém se praví, že MŠMT ČR vydává seznam a stanoví formu tiskopisů, na kterých je vedena dokumentace stanovená v odst. 1 citovaného paragrafu (Seznam povinné dokumentace škol a školských zařízení pro školní rok 1999/2000 pod čj. 26 348/99-20 - alternativní počítačová forma tiskopisů musí kopírovat předepsaný vzor SEVT pro školní rok 1999/2000). Podobná situace je při vedení povinné dokumentace Denní hlášení, kde používaná alternativní počítačová forma tiskopisů nekopíruje předepsaný vzor SEVT, čímž došlo opět k porušení § 38a odst 2 zákona č. 29/84 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol. Denní hlášení zpracovává vedoucí vychovatel, není v něm zaznamenáván aktuální průběh výchovné činnosti a celého dne jednotlivými vychovateli, jsou v něm zaznamenány plány na příslušný den a den následující. Mimo to je v denním hlášení vedena evidence všech žáků školy, nikoli pouze ubytovaných, denní hlášení není vedeno v pátek. Ochrana osobních dat žáků je zajištěna obvyklým způsobem. Oboustranné předávání informací mezi školou a domovem mládeže je samozřejmou záležitostí, neboť pedagogové školy a domova mládeže jsou v neustálém osobním kontaktu.

Vychovatelé se pravidelně zúčastňují pedagogických rad ve škole. Komunikace s rodiči má charakter telefonického a písemného, někdy i osobního styku v rámci třídních schůzek či v případě potřeby i v bydlišti žáka. Žáci získávají potřebné informace neustálou komunikací s vychovateli, popř. sledováním aktuálních informací na nástěnkách v prostoru domova mládeže.

Hodnocení pracovníků vychází z konfrontace pracovních náplní a jejich skutečné činnosti, z něho je určeno osobní hodnocení pracovníků. Odměny jsou vypláceny jedenkrát ročně, jejich výše je pracovníkům zdůvodněna. Pravidla pro vyplácení nadtarifních složek a osobního hodnocení jsou stejná pro všechny pedagogické pracovníky včetně vychovatelů. Další vzdělávání vychovatelů je ze strany vedení školy podporováno.

Kontrola práce vychovatelů v domově mládeže probíhá v rámci hospitací vedoucího vychovatele. Zápisy z hospitací pojmenovávají výchovný a vzdělávací cíl sledované akce, její průběh a zhodnocení včetně doporučení. Zápisy jsou podepsány vychovatelkou, u druhého vychovatele hospitace provedena nebyla. Ze strany ředitele školy či zástupce je kontrola na úseku mimoškolní činnosti neprokazatelná, o její pravděpodobné absenci svědčí i větší nedostatky při vedení povinné dokumentace v domově mládeže.

Plánování je hodnoceno jako **velmi dobré**, oblast organizování jako ještě vyhovující, vedení a motivování pracovníků je na dobré úrovni, kontrolní systém je ještě vyhovující.

Celkově je kvalita řízení domova mládeže hodnocena jako dobrá.

Celková úroveň domova mládeže je hodnocena jako dobrá.

VÝČET dokladů o které se zjištění opírá

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR čj. 32 733/98-21 ze dne 3. 12. 1998,

- Koncepce SOUL ve Svobodě nad Úpou, září 1995,
- Výroční zpráva o činnosti a hospodaření SOUL a U Svoboda nad Úpou za školní rok 1998/1999 ze dne 27. 09. 1999,
- Organizační řád SOUL ve Svobodě nad Úpou ze dne 1. září 1999,
- Pracovní řád SOUL a U Svoboda nad Úpou (nedatován),
- Vnitřní řád SOUL a U Svoboda nad Úpou, platný od 1. září 1999,
- Klasifikační řád SOUL a U Svoboda nad Úpou, platný od 1. září 1999,
- měsíční organizační plány ředitele školy na školní rok 1999/2000,
- Plán hospitací zástupce ředitele SOUL a U Svoboda nad Úpou na školní rok 1999/2000 ze dne 4. září 1999,
- hospitační záznamy ředitele školy, zástupce ředitele a vedoucího vychovatele pro školní rok 1999/2000,
- Vnitřní platový předpis platný od 1. května 1992 upravený k 1. lednu 1997. Kritéria pro stanovení osobního ohodnocení

(nedatováno). Osobní příplatek - kritéria ze dne 1. září 1999. Vnitřní předpis o odměňování žáků SOUL a U ve Svobodě nad Úpou (nedatován),

- tematické plány vyučujících sledovaných předmětů a MOV pro školní rok 1999/2000,
- pracovní náplně všech vedoucích pracovníků jako přílohy k pracovním smlouvám,
- základní pedagogické dokumenty učebního oboru 45-75-2 mechanizátor lesní výroby vydané Ministerstvem hospodářství ČR dne 20. července 1994, čj. 33 9948/94-74 s účinností od 1. září 1994 počínaje 1. ročníkem,
- základní pedagogické dokumenty učebního oboru učilišť 41-56-E/001 (45-79-00/00) lesní výroba schválené MŠMT ČR dne 28. května 1999, čj. 22 480-23 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem,
- Rozvrh vyučování pro školní rok 1999/2000,
- zápisy z pedagogických rad za školní roky 1998/99 a 1999/2000,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků SOUL a U Svoboda nad Úpou,
- Minimální preventivní program - SOUL a U Svoboda nad Úpou (nedatován),
- týdenní plán teoretického vyučování a odborného výcviku v týdnech od 22. května 2000 do 26. května 2000, od 29. května 2000 do 2. června 2000,
- zápisy z provozních porad konaných ve školním roce 1999/2000, týdenní plány práce za školní rok 1999/2000,
- Vnitřní řád Domova mládeže SOUL a U Svoboda nad Úpou - aktualizace z května 2000,
- Organizační zajištění mimoškolní výchovně vzdělávací činnosti - Domov mládeže při SOUL a U ve Svobodě nad Úpou (nedatováno, podepsáno ředitelem školy a vedoucím vychovatelem),
- Denní řád Domova mládeže při SOUL a U Svoboda nad Úpou ze dne 21. února 2000,
- týdenní plány mimoškolní výchovné činnosti na květen 2000,
- rozpis služeb vychovatelů pro měsíce únor 2000, březen 2000 duben 2000, květen 2000,
- kopie dopisů rodičům žáků, kteří měli podmíněně ukončené ubytování v domově mládeže ve školním roce 1998/1999 a 1999/2000,
- Denní hlášení pro školní rok 1999/2000,
- deníky výchovných skupin ve školním roce 1999/2000,
- osobní spisy žáků ve školním roce 1999/2000,
- dotazníky školy vyplněné rodiči žáků školy ve školním roce 1999/2000,
- deníky evidence odborného výcviku skupin pro školní rok 1999/2000,
- zápisy o proškolení žáků SOUL a U Svoboda na Úpou v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany,
- kniha úrazů školy a jednotlivých pracovišť,
- revizní karty přenosného elektrického nářadí SOUL a U Svoboda nad Úpou,
- žákovské knížky, sešity žáků, učebnice pro odborné předměty,
- Aktuální účtový rozvrh ze dne 1. ledna 1997, Pokladní řád ze dne 1. ledna 1995, Podpisové vzory a rozsahy dispozičních oprávnění ze dne 4. ledna 1993, Směrnice o tvorbě a požití FKSP ze dne 1. ledna 1997, Spisový a skartační řád ze dne

10. června 1998, Směrnice pro poskytování osobních ochranných prostředků ze dne 6. února 1995.

ZÁVĚR

Střední odborné učiliště lesnické a Učiliště Svoboda nad Úpou má vytvořeny podmínky pro realizaci stanovených a deklarovanych výchovně vzdělávacích cílů. Vedení školy má jasnou představu o další činnosti. Systém řízení a kontroly je promyšlený, reálný a funkční. Škola plní svou výchovně vzdělávací funkci.

Výrazná pozitiva:

- vynikající úroveň organizace odborného výcviku a výuky předmětů s přírodovědným zaměřením,
- vhodné metody a formy práce umožňující pocit úspěšnosti i žákům s nižšími rozumovými schopnostmi,
- velmi podrobně zpracované pracovní náplně vedoucích pracovníků,
- orientace mimoškolních aktivit na sport jako vhodná prevence negativních jevů pozorovaných u mladých lidí,
- organizování činnosti školy dané řadou vnitřních, písemně vypracovaných předpisů,
- funkční a efektivní způsob řízení činností probíhajících ve škole vzhledem ke specifickým podmínkám a vzdělávacímu programu školy,
- rozvrh vyučování dodržuje psychohygienické zásady,
- klasifikační řád respektující specifika hodnocení žáků s vývojovými poruchami učení,
- velmi dobrá úroveň technického vybavení školy,
- spolupráce školy se stejně profesně zaměřenými subjekty a využití těchto kontaktů k dalšímu rozvoji školy a její prezentaci,
- spolupráce učitelů a MOV na tvorbě odborných učebních textů,
- pozornost věnovaná plánování výuky ve specifických podmínkách,
- podrobně stanovená kritéria pro finanční stimulování pracovníků.

Výrazná negativa:

- škola používá razítko, kde není uvedena adresa hlavní budovy školy,
- počet žáků ve třídě 1. A převyšuje povolený počet,
- chybně určená měsíční platba žáků za ubytování ubytovaných v domově mládeže v pokojích II. kategorie,
- absence písemných výstupů z některých prováděných kontrol,
- špatné formuláře pro denní hlášení, jejich chybné vedení,
- chybějící přihlášky žáků do domova mládeže ve školním roce 1999/2000,
- nižší úroveň kontrolní činnosti v oblasti mimoškolní činnosti,
- v denním hlášení domova mládeže jsou evidováni i nebytovani žáci, není zavedeno páteční denní hlášení. Denní hlášení nezaznamenává aktuální průběh výchovně činnosti a průběh dne,
- stanovení podmínečného ukončení ubytování žáků na dobu delší, než ukládá odpovídající právní norma,

- absence průkazného doložení o seznámení žáků s vnitřním řádem školy.

Doporučení:

- do osobních spisů žáků zapisovat veškeré údaje, včetně udělení výchovných opatření, vkládat kopie korespondence s rodiči a přihlášky do domova mládeže,
- při výchovné činnosti v DM využívat prvky pedagogické diagnostiky. Tyto získané podklady využívat pro pravidelně podávané informace rodičům všech žáků školy např. souběžně s vysvědčením,
- zavést systém ve způsobu číslování písemně vydávaných směrnic a vnitřních řádů. Důsledně uvádět data vydání těchto dokumentů,
- zápis o seznámení žáků s vnitřním řádem školy uvádět v třídních knihách,
- zlepšit obsahovou i grafickou úroveň vypracování výroční zprávy o činnosti školy,
- do posilovny umístit provozní řád,
- při kontrolní a hospitační činnosti věnovat pozornost provádění zápisů MOV v DEOV,
- pro školní rok 2000/2001 používat již nové DEOV u všech skupin oborů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Kadlec	Mgr. Jaroslav Kadlec, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jana Kocábová	Mgr. Jana Kocábová, v. r.
Člen týmu	Ing. Miloslav Jirsa	Ing. Miloslav Jirsa, v. r.

V Jičíně dne 26. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. 6. 2000

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jan Korbelář	Mgr. Jan Korbelář, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobry	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo č. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-07-14	092 200/00-5033
Zřizovatel	2000-07-14	092 202/00-5033

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nepodány
